

A gyepek természetkímélő kaszálása

A területek kaszálása során is természetkímélő módszereket alkalmaztunk. Egykor a kaszálás hagyományos eszköze a kézi kasza volt, így a munkavégzés lassan haladt és alkalmas volt a különböző adottságú foltok különböző időben történő kaszálására. A mai gépi technológiákra mindez nem jellemző: a gépi kasza mindent kaszál és mindent közel egy magasságban, ami természetvédelmi szempontból igen hátrányos, hiszen nincs lehetőségünk mozaikos kaszálásra, egy-egy ritkább növényfaj egyedének visszahagyására, a földön fészkelő madárfajok menekülésének biztosítására. Emiatt szükséges, hogy a gyepek élőhelyének védelme érdekében különböző természetkímélő módszereket alkalmazzunk. A kaszálások során **10 cm körüli tarlómagasság** az ideális, amely megkímélheti a fészkelőket, az érzékenyebb gypalkotó fajok gyökfőjét, a gyepek tövében élő rovarvilágot úgy, hogy számottevő mértékben nem csökkenti a szarvasok hozamát.

A táblák belsejéből induló **kiszorító kaszálás** első köreiből valóban lassítja

kis kassá a traktoros munkáját, de kifelé szorítja, menekülni engedi a gyeplakókat. A **vadriasztó láncfüggöny** ütése szintén menekülésre készíti a fűben megbúvó gerinceseket és leveri a fű rovarvilágát. Igaz, hogy a ki- és beszállítása, felszerelése költséges lehet, de az állati tetemek nem szennyeznek, nem rohasztják a szénát és még a lelkiismeretünk is nyugodtabb lehet. A **vadbúvó sávok** hatása már a kaszálás követő órákban észlelhető: míg a tarló csendes, a vadbúvó sávokban énekel az élet.

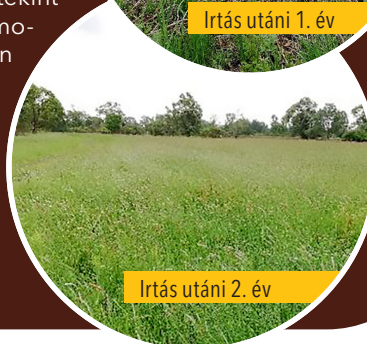

Kutatás és monitoring

A pályázat keretében vállalt területkezelési módok sikerességét rendszeres monitoring tevékenységgel ellenőrizzük. A beavatkozások hatékonyságához ugyanis elengedhetetlenül fontos, hogy folyamatosan figyelemmel kísérjük ezek tényleges hatásait és amennyiben szükséges, változtassunk a kezeléseken. Az első évek tapasztalatai igen biztatóak az inváziós állományok letermelését követően a gyepek regenerációja szempontjából. A gyalogakácok helyén az irtás utáni néhány évben már összefüggő ecsetpázsitos alakulhat ki, amennyiben a megfelelő propagulumforrás (a környező gyepek magkészlete) a közelben rendelkezésre áll és a legelő állatállomány is rendszeresen látogatja a területet. Természetesen ezek még nem tekinthetők teljes értékű mocsárrétegeknek, hiszen fajszegények és az érzékenyebb fajok még hiányoznak belőlük, de legeltetésre alkalmasak és idővel jó eséllyel számíthatunk teljes regenerálódásukra.

Irtás utáni 1. év

Irtás utáni 2. év

📍 Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Zempléni Tájegység
📄 3916 Bodrogkeresztúr, Óvásártér u. 14.
☎ +36-30/153-1617
@ info.anp@t-online.hu
🌐 www.anp.hu, anp.nemzetipark.gov.hu, bodrogzug.hu

Szerkesztette: Juhászné Túrke Ildikó
Fotók: ANPI archívum
Nyomdai munkák: Garamond 91 Kft., Eger
Grafika, tördelés: Molnár Zoltán

Kiadja: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
Felelős kiadó: Veress Balázs igazgató
Bodrogkeresztúr, 2020

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vissza nem térítendő támogatásban részesült az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Kormány által biztosított pályázati forrás keretében. A „Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00028) című projekt a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében valósul meg 2017 és 2021 között.

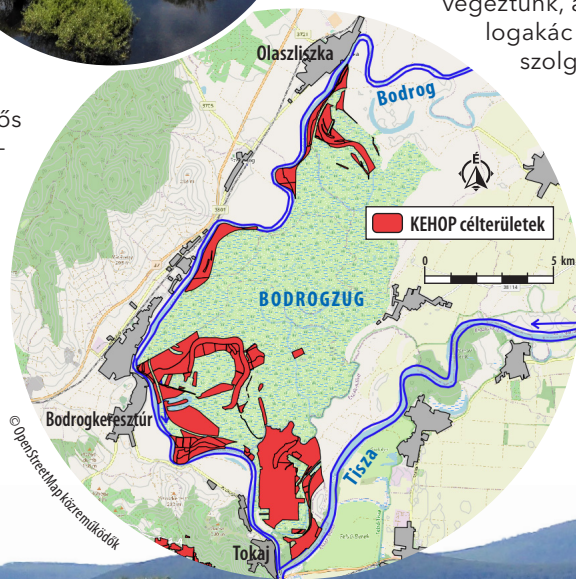

TERÜLET KEZELÉS

TERMÉSZETVÉDELMI CÉLÚ GYEPKEZELÉS GAZDÁLKODÓKNAK

Bodrogzug

A **Bodrogzugnak** a Bodrogeköz délnyugati részén lévő, a Tisza és a Bodrog folyó közö éléködő mély fekvésű területet nevezük. Ez az ország legnagyobb olyan területe, ahol a vízjárási viszonyok még a folyószabályozások előtti állapotokat idézik. A terület kiemelkedően gazdag madárvilággal büszkélkedhet és nemzetközileg is elismert vizes élőhelynek számít (Ramsari terület). A morotvák, laposokkal, erekkel sűrűn átszőtt Bodrogzug változatos élővilággal, védett és fokozottan védett növény- és állatfajok sokaságával rendelkezik. Mindemellett jelentős értéket képviselnek a területen található nagy kiterjedésű ártéri mocsárrétek és magaskórósok, melyeket az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetkímélő területkezelési módszerekkel (kaszálás, legeltetés) hasznosít, hozzájárulva ezzel az értékes gyepek fenntartásához és az inváziós fajok visszaszorításához.

A gyalogakác elleni fegyver: a legeltetés

A projekt legfontosabb célkitűzései közé tartozott az inváziós fajok visszaszorítása a célterületeken. A munkák folyamán több, mint 48 hektár gyalogakácot számoltunk fel. A gyalogakácok kivágása erdészeti bozótirtóval történt, majd az így visszanyert területeket rendszeresen járta a gulya. A projekt célterületein pártoroló legeltetés és kaszálás folyik, amely a mocsárrétek kíméletes használatával hozzájárul fajgazdságuk megőrzéséhez, továbbá segíti az inváziós fajok visszaszorítását. Az irtott területek már 1-2 év elteltével befűvesedtek, így legeltetésre is alkalmassá váltak. A gyalogakáctól megtisztított területeken ősszel tisztító kaszálást végeztünk, ami szintén a gyalogakác gyengítését szolgálta.

Inváziós fajok visszaszorítása

A projekt során több mint 22 hektárt mentesítettünk az inváziós fajoktól, köztük főként az amerikai kőrís és a zöld juhar állományait számolva fel. Ezek az inváziós fajok a gyepterületek szélén, illetve kisebb facsoportokban fordulnak elő és sikeresen terjeszkednek a gyepek szegélyeiben illetve a kezeléssel kevésbé érintett vagy azokból kihagyott foltokban. Célunk volt ezen foltok felszámolásával a gyepterületek növelése az inváziós állományok rovására. Az irtást követő 1-2 évben szárazzással akadályoztuk meg az invazív fajok újrasarjadását az így visszanyert területeket pedig a továbbiakban legeltetéssel, kaszálással tartjuk fent.

